

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. XV. Responsio ad eos qui subuerentur, ne si mentem breui
precatiuncula ad interna reuocent, excidant numquam reditura, quæ in
rem præsentem faciebant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPVT XV.

Responsio ad eos qui subuerentur, ne si mentem breui precatiunculâ ad interna reuocent, excidant numquam reditura, quæ in rem presentem faciebant.

PLERIQUE existunt, quæ Dei est bonitas, ex omni hominû ordine, quibus sua sunt stata, fixaq; tempora aspirandi ad Deum: verum cum grauiore aliquâ occupatione distinentur, ad quam magnâ animi applicatione est opus, piâ orandi consuetudine intermissâ inchoata persequuntur, ne tantillâ intermissione ab iis fugiat quod fugisse multum dolerent: Sed vanum omninò esse metû hunc, eiusque similem, de quo sacræ litteræ, qui trepidauerunt timore vbi non erat timor, pro virili conabor propositis rationibus euincere.

Principiò quero à quo tenes id, cuius fugâ iacturâq; metuis? A Deo Opt. Max. inquires. Cur igitur non possit id ipsum conseruare & cōtinere, quod tibi antè impertiit? At possit quidem, quis autem sciat num id velit? Cur non velit ei adesse qui se colat? Qui cæteris omissis illi vni intendat, certâque nixus fide, in eius prouidentia humanâ omni positâ
 Y 4 pruden-

prudentiâ conquietat? Ad hæc qui menti tuæ siue vnius naturæ ministerio, siue superiore aliquâ ratione indidit cogitationem illam cuius times interitum, atque hoc quidem tum cum nihil de eo cogitares; qui eandem tibi perire patiatur quando rebus omnibus charissimis etiam post habitis, totus es in eius cogitatione defixus?

Secundò quoties ipsam cum Deo sermocationem cōsuetudinemque; interrumpis, vel corporis necessitatibus urgentibus, vel amicorum interpellatione, vel negotiorum quæ moram non patiuntur tractatione. Rem tantam tamque diuinam interrumpis: occupationum verò humanarum filum orationis causâ non abrumpas? Nihilne tibi illa orationis ob res humanas interruptione decedit? Quantum ex ea spiritualis fructus collegisses? quantum caelestium gaudiorum percepisses? quantum donorum factus esses particeps? cur non ista quereris, cum tibi orationis exercitium aut intermittendum, aut omnino relinquendum est? Cur nobis minimæ reulæ obijcis iacturam, ne negotiorum tuorum cursum abrumpas? Itane iacturam vocas cæleste illud orationis pabulum, optatissimamque quietem, quâ ut fruarentur sanctissimi viri omnium rerum iacturam passi sunt? Ergone iactura est diuinæ amicitiae conciliatio? vberioris gloriæ adeptio?

ptio? meritorum amplificatio? æternorum solationum prægustatio? inexplicabilium gaudiorum præsensio?

Sed quoties (atque hæc sit tertia ratio) tibi à negotiorum prosecutione cessandum est interpellato ab amicis? Quoties tibi aut litterarum studiis operam danti, aut eorū quæ humanæ vitæ vsui esse possunt aliquid inuestiganti, aut litteras scribenti variæ sese, idque importunè ingerunt occasiones, quibus, relictis etiam quæ in manibus erant, obsecundandum est? An fortè tibi non abeunt tua illa quæ obtendis conceptionum animique sensa? Abeunt sanè idque citiùs multo quàm oranti: inuehunt scilicet humana negotia varias animi perturbationes alias gaudij, mæroris alias, hinc amoris, illinc odij, quibus mentem planè immutari, obliterarique, quæ leuiter & ceu aquæ inscripta erant experientia ipsa confirmat. Obsequêris igitur amicis te interpellantibus, sequêrisque quo te vocant externa negotia, intermissis tuis non obsequêris Deo? non sequeris te vocantem Deum?

Verùm dic, amabò, si quemadmodum illibenter pateris te à negotiis auocari leuiore ob causas, & quæ è re tua non sunt, ita si te quamquam occupatissimum Rex quispiam aut Princeps, aut Prouinciæ moderator, aut is cuius ope maximè egeres,

Y 5 ad

ad se accerferet, nonne dimissis repente omnibus ad eum ocijsimè dictoque citiùs aduolares? Num metueres ne quid earum rerum, quæ tibi vsui esse possent, memoriâ excideret? Num caufareris occupationes tuas? non credo equidem. At non est Rege aut Principe inferior qui te vocat Deus: Is

Pfal. 75. est, qui terribilis aufert spiritum Principum.
 13.
 Iob 12. Ipse est, qui baltheum regum dissoluit, &
 18. præcingit fune renes eorum. Is est; qui cla-
 Apoc. 1. ues habet mortis & inferni, de cuius ore
 18. procedit gladius acutus, vt in ipso percutiat
 Apoc. gentes. Ipse est denique qui habet in vesti-
 19. 15. mento suo, & in femore scriptum: Rex re-
 gum & Dominus dominantium.

Neque verò tibi diuino minùs opus est præsidio, quàm humano quamquam regali. Num fortè ignoras quod à Menandro dictum commemorat Paulus? In ipso viuimus, mouemur, & sumus? Ignoras ipsum tuum esse, vitam ipsam actionemque omnem tuam sine illo nulla esse? At si quæ natura, naturalibusque constant causis ita se habet, quid erit tandem de actionibus ijs, quarum principia vt superioris sunt ordinis, ita naturæ vires longè superant? & de quibus ipsa
 Ioan. 15. veritas; Sine me nihil potestis facere. Quod
 5. igitur concedis homini, id ipsum si lapis Deo ne recusa. Deo inquam, cuius opera tibi est in singula momenta necessaria: qui-
 que

que nisi te continet, in pristinum nihil, momento corruas & concidas. Vides, credo, quanti tua intersit illum, sub cuius nutu, vitæ, actionumque tuarum momenta decurrunt, propitium habere placatumque, quæ quidem precatatione effici, tibi satis constare potest.

Cogitabis item (quartum hoc habeto responsum) quid factitatum à superioris memoriæ Patribus. Num erat Bartholomæus ab omni negotio otiosus, omnisque curæ expers? An non & ipse Apostolus apostolicis verbis de se poterat prædicare illud Pauli: Instantia mea quotidiana, sollicitudo omnium Ecclesiarum? quis autem hoc viro orationis amantior? qui in dies singulos centies orationi se dabat. O quoties illi, hoc ut orationum pensum persolueret integrè, humanis officijs supersedendum? Quoties abruptendus negotiorum cursus? Quoties in Deum deriuanda cogitationum fluxio? neque verò id ne faceret causabatur memoriæ lapsus, neque verebatur ne sibi exciderent ea, quæ quidem excidisse grauiter ferret. Nimirum confidebat non commissurum Deum ut inde dispendium pateretur, vnde ei lucrum, questumque accedere oportebat: & ut oratio ei esset damno, quæ ad commune generis humani præsidium, atque ut omnibus bono sit, instituta est.

At

2. Cor.
12.28.

At quidquid tandem dicatur (inquies) is me timor semper sollicitum habuit. Verum quaero ex te, num si tibi vel officium Ecclesiasticum recitanti, vel meditationi insistenti, nonnulla occurrant rebus gerendis, negotiisque perficiendis opportuna, abruptas orationis filium, ut illa ipsa excipias ne effluant. Non credo, si is es, qui esse debes; Cogitas opinor ad Dei spectare bonitatem & providentiam, ut (quando eum oratione colis & veneraris) ea ipsa ita mente complectare, ut non excidant, aut si excidant, paulo post etiam ipso inspirante & afflante recurrat: nec eadem recurrant modo, verum etiam in praemium non interruptae orationis addantur alia, atque alia, multiplici faenore atque lucro. Cur non eadem in proposito ratio valeat?

Sed sit ita sane ut subuereris, nec recurrat animo, oratione, ea ipsa rapiente, quae in rem tuam erant: Quid tum? patere hoc dispendium (compendium verius dixerim) rerum tuarum. Quis non compendium vocet divinae amicitiae accessionem maiorem? gloriae promeritum? caelestium donorum copiam? peccatorum condonationem? debitorum solutionem? omnisque boni proventum? Haec utique plurimaque alia, quae dicendo persequi longum foret, minima iaculatoria prece consequeris. Num cum istis, ea quae tibi orando
effluere

effluere quereris vllâ ratione comparanda sunt? obolum perdis, sed is aureo compensatur. Quis non vitrum margaritâ commutet? quis non aurichalcum præferat auro? quis tam demens qui teruncium emendæ escæ non exponat, quâ vel aucupio vel piscatu plurimum rem familiarem augeat? vitrum, aurichalcum, teruncius (mihi credo) sunt ea, quorum dispendia, margarita auro nobiliq̃ue gloriæ cælestis adeptione, quasiq̃ue aucupio compensantur.

Iterum & extremum dico, deleat oratio neque verò redeant ṽmquam ea, quæ occupatus mente agitas, rebus tuis profutura. Quid? morti Daniel (teste Chrysostomo) orationem prætulit, emoriq̃ue maluit quàm à precatōne desistere. Tu nescio quibus animi tui sensus orationē posthabebis? Quid? ille iacturam vitæ minoris duxit æstimandam quàm precandi studium. Tu leuiculæ conceptionis inutilisq̃ue retentionem orationi præponderare existimabis?

Sed quid Danielem egregia in Deum pietate commemoro? vide vt se hac in parte habuerint vel fidei lumine destituti. Trāsīte in Cethim & in Cedar, mittite monet Hieremias (gens ea est à fide aliena) & videte si factū est huiuscemodi, si non ipsi peccandi studio addicti magis quàm ij qui Christi saceris initiati sunt. Memoria traditum est à
Vale-

c. 2. 10.

1.3.c.3. Valerio, cum Alexandro sacrificanti p[re]sto
 essent nobilissimi pueri, de iis vnum ali-
 quem thuribulo accepto ante ipsum adsti-
 tisse, cumque in eius brachium carbo ar-
 dens esset delapsus, quo ita vrebatur, vt
 adusti corporis eius odor, ad circumstan-
 tium nares perueniret, tamen & dolorem si-
 lentio pressisse, & brachium immobile te-
 nuisse, ne Alexandri sacrificium aut concus-
 so thuribulo impediret, aut edito gemitu
 regales aures exasperaret. O eximiam ani-
 mi fortitudinem, o virtutem longè annis su-
 periolem, quamque vix in constanti ætate
 reperias. Sed o probrum Christiano nomi-
 ni sempiternum! Potuit ethnicus ne sacri-
 ficantem orantemque interpellaret propriâ
 neglectâ salute atque incolumitate, ignem,
 cuius acerbissimi sunt morsus, perferre: tu
 Christo initiatus quisquilijs tuis & nugis re-
 busque nihili, quæque solâ cogitatione con-
 tinentur, orationem atque adeo Deum i-
 psam posthabebis? Verum impar est oratio
 tantæ indignitati. Surgent Niniitæ in iu-
 dicio & condemnabunt generationem
 istam.

Matth.
12.41.